Suomen yliopistot ry
Finlands universitet rf

Tulevaisuusvaliokunta
00102 Eduskunta

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018
Viite: Asiantuntijapyyntö keskiviikko 11.10.2017 / HE 106/2017 vp

Teema: Tutkimus. koulutus ja kehittäminen

UNIFI on tyytyväinen koulutuksen ja tutkimuksen rahoituksessa tapahtuneeseen myönteiseen käänteeseen, joka on toteutumassa hallituksen talousarvioesitykseen sisällytettyjen erilliskohdennusten myötä.

Erilliskohdennuksista datalähtöisen tutkimuksen infrastruktuurin vahvistamista voidaan pitää yliopistojen kannalta merkittävänä ratkaisuna. Käynnistyvällä kehittämisohjelmalla saadaan nostettua alan tutkimusinfrastruktuuri kansainväliselle tasolle sekä vahvistettua tekoälyyn liittyvää tutkimusta ja koulutusta.

Lippulaivaohjelma puolestaan antaa yliopistoille mahdollisuuden yhteisen visionsa (www.unifi.fi/visio) mukaisesti rakentaa korkeatasoiseen tieteeseen pohjautuvia vaikuttavia ja vetovoimaisia kehittämisalustoja, jotka toimivat yliopistojen osina tiiviissä ja joustavassa vuorovaikutuksessa ammattikorkeakoulujen, tutkimuslaitosten sekä elinkeinoelämän ja julkisen sektorin toimijoiden kanssa.

Erilliskohdennuksina tulevat lisäpanostukset koulutukseen ja tutkimukseen ovat siis tervetulleita. Lukuisien toisistaan erillisten rahoitusinstrumenttien lisääminen ei ole kuitenkaan toivottavaa. Erilliset rahoitusmekanismit heikentävät toiminnan kustannustehokkuutta ja saattavat johtaa erillisten ohjausvaikutustensa kautta ei-toivottavaan osaoptimointiin. Yliopistolakiuudistuksen yhtenä tavoitteena oli luopua yksityiskohtaisesta hankerahoituksesta ja painottaa strategista rahoitusta, mikä yliopistojen kannalta oli myönteistä. Rahoitusohjauksessa on tästä huolimatta viime vuosina siirrytty takaisin hankerahoituksen suuntaan, kun valtioneuvoston taholta on luotu perusrahoituksen kustannuksella uusia rahoitusinstrumentteja. Uudet hanketyyppiset instrumentit kuluttavat paljon resursseja sekä rahoituksen hakijoilta että rahoittajilta.

Suomen yliopistot UNIFI ry, Finlands universitet UNIFI rf
Pohjoinen Makasiinikatu 7 A 2, 00130 Helsinki
Puhelin 050–522 9421 (toiminnanjohtaja), 050-370 7560 (asiantuntija), 050–5858 565 (järjestösihteeri)
Sähköposti etunimi.sukunimi@unifi.fi www.unifi.fi

Yliopistojen toimintaedellytykset tulisikin turvata nykyistä laajapohjaisemman ja pitkäjänteisemmän rahoituspohjan avulla. Vain siten saadaan varmistettua koulutuksen ja tutkimuksen korkea laatu sekä osaavan työvoiman riittävyys.

UNIFI esittääkin, että Suomen Akatemialle kohdennettavaa tutkimuksen tutkijalähtöistä perusrahoitusta kasvatetaan nykyisestä 50 miljoonalla eurolla vuodessa vuosina 2018–2021. UNIFI pitää tärkeänä, että resursseja kohdennetaan sekä parhaille tutkimusyksiköille ja -ryhmille että nouseville tutkimusaloille ja lupaaville tutkijoille. Korkeatasoinen, pitkäjänteinen, vertaisarvioitu perustutkimus luo uutta tietoa ja osaamista ja antaa parhaimmat edellytykset monipuolisten innovatiivisten ekosysteemien synnylle. Se on menestyksekkään innovaatiotoiminnan ja siihen perustuvan kestävän kasvun välttämätön edellytys.

UNIFI myös vetoaa eduskuntaan, jotta se peruisi päätöksen jäädyttää yliopistoindeksi vuoteen 2019 saakka. Toivomme, että eduskunnalla olisi päättäväisyyttä turvata korkeimman koulutuksen ja tieteen tulevaisuus – ja siten Suomen tulevaisuus.

Helsingissä 9.10.2017

Suomen yliopistot UNIFI ry, Finlands universitet UNIFI rf

Jouko Niinimäki
puheenjohtaja

Leena Wahlfors
toiminnanjohtaja